

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

92. ద్విసవతితమః సర్గః - భరద్వాజామంత్రణమ్

|| భరద్వాజామంత్రణమ్ ||

తతస్తాం రజనీం వ్యష్య భరతః సపరిచ్ఛదః |

కృతాతిథ్యో భరద్వాజం కామాదభిజగామ హా || 1 ||

తమృషిః పురుషవ్యాఘ్రం ప్రాంజలిం ప్రేక్ష్య చాగతమ్ |

పశుతాగ్నిహోత్రో భరతం భరద్వాజోఽభ్యభాషత || 2 ||

కచ్ఛిదత్ర సుఖా రాత్రిస్తవాస్తద్విషయే గతా |

సమగ్రస్తే జనః కచ్ఛిదాతిథ్యే శంస మేఽనఘ || 3 ||

తమువాచాంజలిం కృత్వా భరతోఽభిప్రణమ్య చ |

ఆశ్రమాదభినిష్ఠాంతమృషిముత్తమతేజసమ్ || 4 ||

సుఖోషితోఽస్మి భగవన్ సమగ్రబలవాహనః |

తర్చితః సర్వకామైశ్చ సామాత్యో బలవత్త్వయా || 5 ||

అపేతక్లమసంతాపాః సుభిక్షాః సుప్రతిశ్రయాః |

అపి ప్రేష్యానుపాదాయ సర్వే స్త సుసుఖోషితాః || 6 ||

ఆమంత్రయేఽహం భగవన్ కామం త్వామృషిసత్తమః |

సమీపం ప్రస్థితం భ్రాతుర్నేత్రేణేక్షస్వ చక్షుషా || 7 ||

ఆశ్రమం తస్య ధర్మజ్ఞ ధార్మికస్య మహాత్మనః |

ఆచక్ష్య కతమో మార్గః కియానితి చ శంస మే || 8 ||

ఇతి పృష్టస్తు భరతం భ్రాతృదర్శనలాలసమ్ |

ప్రత్యువాచ మహాతేజాః భరద్వాజో మహాతపాః || 9 ||

భరతార్ధతృతీయేషు యోజనేష్యజనే వనే |

చిత్రకూటో గిరిస్తత్ర రమ్యనిర్ధరకాననః || 10 ||

ఉత్తరం పార్శ్వమాసాద్య తస్య మందాకినీ నదీ |

పుషిపతద్రుమసంఛన్నా రమ్యపుష్పితకాననా || 11 ||

అనంతరం తత్సరితశ్చైత్రకూటశ్చ పర్వతః |

తయోః పర్ణకుటీ తాత తత్ర తౌ వసతో ధ్రువమ్ || 12 ||

దక్షిణేనైవ మార్గేణ సవ్యదక్షిణమేవ వా |

గజవాజిరథాకీర్ణాం వాహినీం వాహినీపతే || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

92. ద్విసవతితమః సర్గః - భరద్వాజామంత్రణమ్

వాహయస్య మహాభాగ తతో ద్రక్షసి రాఘవమ్ |
 ప్రయాణమితి తచ్ఛ్చత్వా రాజరాజస్య యోషితః || 14 ||
 హిత్వా యానాని యానార్థాః బ్రాహ్మణం పర్యవారయన్ |
 వేపమానా కృశా దీనా సహ దేవ్యా సుమిత్రయా || 15 ||
 కౌసల్యా తత్ర జగ్రాహ కరాభ్యాం చరణౌ మునేః |
 అసమ్భదేన కామేన సర్వలోకస్య గర్జితా || 16 ||
 కైకేయా తస్య జగ్రాహ చరణౌ సవ్యపత్రపా |
 తం ప్రదక్షిణమాగమ్య భగవంతం మహామునిమ్ || 17 ||
 అదూరాద్భరతస్యైవ తస్థౌ దీనమనాస్తదా |
 తతః పప్రచ్ఛ భరతం భరద్వాజో దృఢవ్రతః || 18 ||
 విశేషం జ్ఞాతుమిచ్ఛామి మాతృణాం తవ రాఘవ |
 ఏవముక్తస్తు భరతో భరద్వాజేన ధార్మికః || 19 ||
 ఉవాచ ప్రాంజలిర్భూత్వా వాక్యం వచనకోవిదః |
 యామిమాం భగవన్ దీనాం శోకానశనకర్మితామ్ || 20 ||
 పితుర్హి మహిషీం దేవీం దేవతామివ పశ్యసి |
 ఏషా తం పురుషవ్యాఘ్రం సింహవిక్రాంతగామినమ్ || 21 ||
 కౌసల్యా సుషువే రామం ధాతారమదితిర్యథా |
 అస్యావామభుజం శ్లిష్టా యైషా తిష్ఠతి దుర్తనాః || 22 ||
 కర్ణికారస్య శాఖేవ శేర్ణపుష్పా వనాంతరే |
 ఏతస్యాస్తు సుతౌ దేవ్యాః కుమారౌ దేవవర్జినౌ || 23 ||
 ఉభౌ లక్ష్మణశత్రుఘ్నౌ వీరౌ సత్యపరాక్రమౌ |
 యస్యాః కృతే నరవ్యాఘ్రౌ జీవనాశమితో గతౌ || 24 ||
 రాజపుత్రవిహీనశ్చ స్వర్గం దశరథో గతః |
 క్రోధనామకృతప్రజ్ఞాం దృష్టాం సుభగమానినీమ్ || 25 ||
 ఐశ్వర్యకామాం కైకేయామనార్యామార్యరూపిణీమ్ |
 మమైతాం మాతరం విద్ధి నృశంసాం పాపనిశ్చయామ్ || 26 ||
 యతోమూలం హి పశ్యామి వ్యసనం మహదాత్మనః |
 ఇత్యుక్త్వా నరశార్దూలో బాష్పగర్జదయా గిరా || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

92. ద్విసవతితమః సర్గః - భరద్వాజామంత్రణమ్

న నిశశ్వాస తామ్రాక్షో నాగః క్రుద్ధ ఇవ శ్వసన్ |
 భరద్వాజో మహర్షిస్తం బ్రువంతం భరతం తథా || 28 ||
 ప్రత్యువాచ మహాబుద్ధిరిదం వచనమర్థవత్ |
 న దోషేణావగంతవ్యా కైకేయీ భరత త్వయా || 29 ||
 రామప్రవ్రాజనం హ్యేతత్ సుఖోదర్కం భవిష్యతి |
 దేవానాం దానవానాం చ ఋషీణాం భావితాత్మనామ్ || 30 ||
 హితమేవ భవిష్యద్ధి రామప్రవ్రాజనాదిహ |
 అభివాద్య తు సంసిద్ధః కృత్యా చైనం ప్రదక్షిణమ్ || 31 ||
 ఆమంత్వ భరతః సైన్యం యుజ్యతామిత్యచోదయత్ |
 తతో వాజిరథాన్యుక్త్వా దివ్యాన్స్తేమపరిష్కృతాన్ || 32 ||
 అధ్యారోహత్ప్రయాణార్థో బహూన్బహువిధో జనః |
 గజకన్యా గజాశ్చైవ హేమకక్ష్మాః పతాకినః || 33 ||
 జీమూతా ఇవ ఘర్తాంతే సఘోషాః సంప్రతస్థిరే |
 వివిధాన్యపి యానాని మహాంతి చ లఘూని చ || 34 ||
 ప్రయయుః సుమహార్థాణి పాదైరేవ పదాతయః |
 అథ యానప్రవేక్షేస్తు కౌసల్యాప్రముఖాః స్త్రియః || 35 ||
 రామదర్శనకాంక్షిణ్యః ప్రయయుర్బుదితాస్తదా |
 చంద్రార్కతరుణాభాసాం నియుక్తాం శిబికాం శుభామ్ || 36 ||
 ఆస్థాయ ప్రయయా శ్రీమాన్ భరతః సపరిచ్ఛదః |
 సా ప్రయాతా మహాసేనా గజవాజిరథాకులా || 37 ||
 దక్షిణాం దిశమావృత్య మహామేఘ ఇవోత్థితః |
 వనాని తు వృతిక్రమ్య జుష్టాని మృగపక్షిభిః |
 గంగాయాః పరవేలాయాం గిరిష్యపి నదీషు చ || 38 ||
 సా సంప్రహృష్టద్విజవాజియోధా విత్రాసయంతీ మృగపక్షిసంఘాన్ |
 మహాద్వనం తత్ప్రతిగాహమానా రరాజ సేనా భరతస్య తత్ర || 39 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ద్విసవతితమః
 సర్గః || 92 ||